

Raadsvoorstel

Onderwerp

Gemeentefonds Meicirculaire 2019

Begrotingswijziging

Nr. 10 - 2019

Datum raadsvergadering

9 juli 2019

Portefeuillehouder

J.W.E. Klomps

Organisatie onderdeel

Team Financiën

E-mail opsteller

Gijsbert.Heij@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

0346254561

Registratie nummer

Z/19/161271-VB/19/95047

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

1. Kennis te nemen van de Meicirculaire 2019 van het Gemeentefonds;
2. Het netto resultaat van de Meicirculaire 2019 in 2019 toe te voegen aan de stelpost achteruitgang algemene uitkering (€ 1.016.854).
3. De in dit voorstel beschreven financiële mutaties voor 2019 via de 10^e begrotingswijziging 2019 op te nemen in de Programmabegroting 2019.

Samenvatting

De Meicirculaire 2019 geeft samen met de Kadernota 2020 inzicht in het te verwachten financiële meerjarenperspectief bij de Programmabegroting 2020. Wij hebben u, onder andere in het raadsvoorstel van de Decembercirculaire 2018, geïnformeerd over de overheveling vanaf 2019 van de afzonderlijke decentralisatie -uitkeringen voor het Sociaal Domein naar de algemene uitkering. Het Rijk verwacht dat de volledige integratie van deze middelen in de algemene uitkering vanaf 2020 gerealiseerd zou kunnen zijn. Wij volgen deze lijn vanaf begrotingsjaar 2019.

Het bij de Decembercirculaire 2018 beschreven risico, op basis van de ramingen van het Rijk bij de Najaarsnota 2018, van een neerwaartse bijstelling van het accres voor 2019 en volgende jaren is nog groter dan verwacht. Wij stellen voor om het netto resultaat van de Meicirculaire 2019 in 2019 (€ 1.016.854) toe te voegen aan de stelpost achteruitgang algemene uitkering.

Bijlagen

1. Raadsbesluit
2. Meicirculaire Gemeentefonds 2019
3. 10^e Begrotingswijziging van Programmabegroting 2019

4. Raadsinformatiebrief Meicirculaire Gemeentefonds 2019

Inleiding

De Meicirculaire 2019 van het Gemeentefonds geeft ons inzicht in de laatste ramingen van onze belangrijkste inkomstenbron, de algemene uitkering. In dit voorstel beschrijven wij de hoofdlijn van de financiële consequenties van deze circulaire. Wij informeerden de gemeenteraad via de Kadernota 2020 over onze uitgangspunten en beleidskeuzes gezien vanuit het huidige collegewerkplan. Wij staan een financieel gezonde gemeente voor (Collegewerkprogramma). Via de Kadernota 2020 en de Meicirculaire 2019 informeren wij de gemeenteraad over het te verwachte financiële meerjarenperspectief en onze voorstellen om een financieel gezonde gemeente te zijn en te blijven.

Argumenten

Meicirculaire 2019

De omvang van het Gemeentefonds is via het accres voor een belangrijk deel gekoppeld aan specifieke rijksuitgaven. Het accres wordt over 2016 en 2017 niet gewijzigd. Op basis van de Najaarsnota 2018 van het Rijk werd voor 2019 een neerwaartse bijstelling van € 300.000 verwacht. In de Meicirculaire 2019 blijkt dat deze neerwaartse bijstelling voor 2019 aanzienlijk groter is (€ 642.000) dan verwacht. In 2023 resulteert de doorwerking van deze neerwaartse bijstelling in een nadeel van € 1.653.000.

Naast de hierboven beschreven bijstelling van het accres bevat de Meicirculaire 2019 nog meer bijstellingen. Via de onderstaande toelichtingen geven wij u op hoofdlijnen inzicht in de overige bijstellingen en het uiteindelijke nettoresultaat.

Algemene uitkering en Sociaal Domein	2019	2020	2021	2022	2023
Meicirculaire 2019	78.721.308	80.659.758	82.204.309	83.470.334	85.704.804
Decemtercirculaire 2018	77.154.854	80.057.758	82.071.309	84.552.334	86.848.804
Bruto voor-/nadeel	1.566.454	602.000	133.000	-1.082.000	-1.144.000

+ = voordeel, - = nadeel

Financiële paragraaf

1. Algemene Uitkering

De algemene uitkering laat als gevolg van de ontwikkelingen uit de Meicirculaire 2019 ten opzichte van de Decembercirculaire 2018 het volgende beeld zien:

Algemene uitkering	2019	2020	2021	2022	2023
1. Actualisatie maatstaven en uitkeringsfactor (o.a. WOZ)	-642.000	-725.000	-1.125.000	-1.556.000	-1.653.000
2. Loon en prijsbijstellingen	676.000	697.000	718.000	736.000	756.000
3. Jeugdhulp	1.066.000	806.000	809.000		
4. Omgevingswet landelijk systeem	-60.000	-63.000	-65.000	-66.000	-68.000
5. Waterschapsverkiezingen	46.000				
6. Voogdij/Participatie	-23.546	-199.288	-262.238	-278.344	-267.648
7. Verhoging leeftijdsgrens gezinshuizen	6.000	16.000	21.000	25.000	30.000
8. Bijdrage DigID, GDI	-19.000				
9. Bijdrage landelijke vreemdelingenvoorzieningen	-26.000	-19.000	-17.000		
10. Invoering WVGZ		62.000	64.000	67.000	69.000
11. Maatschappelijke begeleiding	173.000				
12. Verhoging taalniveau statushouders	75.000	75.000			
13. Suppletie-uitkering bommenregeling	270.000				
14. Bonus beschut werken	25.000				
15. Armoede bestrijding kinderen		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
16. Transformatiefonds Sociaal Domein Jeugd		-38.000			
Mutatie onderdeel algemene uitkering	1.566.454	601.712	132.762	-1.082.344	-1.143.648
Verklaring naar netto voor-/nadeel algemene uitkering					
10. Invoering WVGZ		-62.000	-64.000	-67.000	-69.000
11. Correctie Maatschappelijke begeleiding 2017/2018	-204.600				
12. Verhoging taalniveau statushouders	-75.000	-75.000			
13. Inzet suppletie-uitkering bommenregeling	-270.000				
15. Armoede bestrijding kinderen		10.000	10.000	10.000	10.000
16. Transformatiefonds Sociaal Domein Jeugd		38.000			
Netto voor-/nadeel algemene uitkering	1.016.854	512.712	78.762	-1.139.344	-1.202.648

+ = voordeel, - = nadeel

Bestemming netto resultaat

Wij bezien de huidige prognoses dus met gepaste voorzichtigheid. Zie voor een nadere onderbouwing voor deze voorzichtigheid onder andere de in dit voorstel beschreven kanttekeningen en risico's. Wij stellen dan ook voor om, conform de gebruikelijke beleidslijn, het netto saldo van Gemeentefondscirculaires voor het lopende begrotingsjaar (2019) te verrekenen met de stelpost 'achteruitgang algemene uitkering' en zal dit worden betrokken bij de Jaarrekening 2019. Wij zullen het netto saldo voor 2020 en volgende jaren betrekken bij de opstelling van de Programmabegroting 2020.

Definitieve vaststelling 2016

Belastingcapaciteit 2016

Zoals in het voorstel bij de Decemercirculaire 2018 beschreven was er op landelijk niveau verschil van inzicht over de interpretatie van de gegevens die door gemeenten bij het CBS waren aangeleverd over de Belastingcapaciteit 2016. Het betrof de uitsplitsing van die WOZ-objecten die onder het amendement De Pater vallen. Gemeenten hadden tot 31 januari 2019 de tijd om de landelijke gegevens te controleren. BSWW heeft de op landelijk niveau beschikbare gegevens gecontroleerd met de aangeleverde gegevens en ons bericht dat deze in orde waren. Onze algemene uitkering over 2016 verandert dan ook niet. De algemene uitkering 2016 wordt nu definitief vastgesteld.

Bijstellingen 2019 en volgende jaren

Loon- en prijsbijstellingen

Zoals aangekondigd wordt de algemene uitkering, na de integratie van de decentralisatie-uitkeringen van het Sociaal Domein, nog éénmaal afzonderlijk gecompenseerd voor de verwachte loon- en prijsstijgingen in 2019. Voor 2019 betekent dit een extra inkomst van € 676.000. Deze compensatie werkt ook door in de jaren na 2019 (in 2023 € 756.000). Op basis van het daadwerkelijke loon- en prijsniveau van 2019 zal de compensatie, naar verwachting in 2020, definitief worden vastgesteld.

Tijdelijk budget Jeugdhulp 2019 t/m 2021

Het Kabinet heeft besloten om voor de compensatie van de nadelen van gemeenten bij de Jeugdhulp extra middelen beschikbaar te stellen voor 2019 tot en met 2021. Aanvullend onderzoek zal worden verricht naar de vraag of gemeenten structureel extra financiële middelen nodig hebben. In de komende maanden zullen het Rijk en de VNG nadere afspraken maken over hoe de Jeugdhulp effectiever, efficiënter en beter kan functioneren.

Zoals hierboven beschreven baseren wij ons bij de bepaling van de omvang van dit tijdelijke budget op de eenhedenramingen van BZK. Wij verwachten dan voor 2019 € 1.066.000 en in 2020 en 2021 ongeveer € 800.000 te ontvangen.

Bijdrage landelijk platform Omgevingswet

Het Rijk heeft met de VNG een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor het landelijke platform om de digitale informatievoorziening voor de Omgevingswet mogelijk te maken (Digitaal stelsel Omgevingswet landelijke voorziening, DSO-LV). Via een verlaging van het Gemeentefonds dragen de gemeenten bij aan deze landelijke voorzieningen. Voor Stichtse Vecht betekent dit een bijdrage van € 60.000 in 2019.

Waterschapsverkiezingen

De gemeente Stichtse Vecht ontvangt voor het faciliteren van de Waterschapsverkiezingen van maart 2019 € 46.000. Wij zullen bij de Bestuursrapportage 2019 bezien of een bijstelling van het budget 2019 voor verkiezingen nodig is.

Voogdij en Participatie

Naar verwachting worden de integratie-uitkeringen voor Voogdij en Participatie in 2020 geïntegreerd in het de algemene uitkering. Het Rijk heeft de ramingen van de beide integratie-uitkeringen bijgesteld. In 2019 betekent dit per saldo een nadeel van € 24.000 oplopend tot € 268.000 in 2023.

Wij zullen het nadeel van de daling van de integratie-uitkering Participatie en de bij de Kadernota 2020 extra aangevraagde middelen betrekken bij de opstelling van de Programmabegroting 2020.

Bijdrage landelijke vreemdelingenvoorzieningen

Op landelijk niveau zijn samenwerkingsafspraken gemaakt voor de ontwikkeling van landelijke vreemdelingenvoorzieningen. Het betreft de tijdelijke opvang van vreemdelingen zonder recht op verblijf of rijksopvang. De afspraken gelden voor 2019 tot en met 2021. De bijdrage van Stichtse Vecht, via de daling van de algemene uitkering, is in 2019 € 26.000.

Invoering Wvvgz

Per 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz in werking. Voor de gemeentelijke taken die voortvloeien uit deze wet ontvangt de gemeente Stichtse Vecht in 2020 € 62.000 oplopend tot € 69.000 in 2022. In de komende maanden zullen de bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de VNG nader worden uitgewerkt. Wij zullen bij de Programmabegroting 2020 bezien wat deze afspraken betekenen voor Stichtse Vecht.

Maatschappelijke begeleiding

De financiële bijdrage in de maatschappelijke begeleiding door gemeenten over een deel van 2017 en 2018 verloopt via de algemene uitkering. In de Jaarrekening 2017 verwachten wij een bijdrage van € 69.510 en in de Jaarrekening 2018 € 135.090. In totaal verwachten wij een € 204.600 te ontvangen. Wij ontvangen in 2019 daadwerkelijk € 173.010. Dit betekent een nadeel van € 31.590 in 2019.

Voor 2019 was een rijksbijdrage geraamd van € 183.280. Op basis van de laatste gegevens over de maatschappelijke begeleiding verwachten wij een rijksbijdrage van € 68.730. Wij stellen voor om de geraamde rijksbijdrage en het beschikbare budget hierop structureel aan te passen. De rijksbijdrage over 2019 zal naar verwachting in 2020 bekend zijn. In de Jaarrekening 2019 zullen wij de laatste prognose opnemen. Het risico bestaat dat de uiteindelijke toegekende rijksbijdrage 2019 lager zal zijn dan de op te nemen raming in de Jaarrekening 2019. Deze werkwijze werkt ook door in de daaropvolgende jaren.

Verhoging taalniveau statushouders

In aanloop naar de nieuwe inburgeringsstelsel zijn er op landelijk niveau bestuurlijke afspraken gemaakt over de versterking van het taalniveau van statushouders. Gemeenten ontvangen in 2019 en 2020 via een decentralisatie-uitkering een bijdrage voor de verhoging van het taalniveau van statushouders. Met deze bijdrage kunnen gemeenten zich tevens oriënteren op de regierol inburgering voorzien in het nieuwe stelsel. Voor Stichtse Vecht is dit € 75.000 per jaar.

Bommenregeling

Op 5 maart 2019 heeft u ingestemd met het doen van een beroep op de suppletie-uitkering voor de meerkosten opsporen en ruimen van gesprongen explosieven (kortweg bommenregeling) bij de sanering van het Slijk door het waterschap Amstel Gooi en Vecht. De aanvraag van € 270.461 is in 2019 volledig gehonoreerd. Deze compensatie in de door het Waterschap gemaakte kosten zullen wij in 2019 aan hen beschikbaar stellen. Via de 6e begrotingswijziging van 2019 is de ontvangst van de suppletie-uitkering en de uitbetaling aan het Waterschap al in onze begroting opgenomen. Daarom wordt deze mutatie niet nogmaals in de begrotingswijziging van de Meicirculaire 2019 opgenomen.

Bonus beschut werken

Van het op landelijk beschikbare budget 2019 is een bedrag overgebleven. Conform de door de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer gedane toezegging wordt dit bedrag in 2019 incidenteel aan het Gemeentefonds toegevoegd. Voor Stichtse Vecht betekent dit in 2019 een incidenteel voordeel van € 25.000.

Armoedebestrijding kinderen

Het Rijk verlaagt de decentralisatie-uitkering voor de armoedebestrijding onder kinderen vanaf 2020 met € 10.000. Wij stemmen de hiervoor bestemde budgetten af op de beschikbare middelen.

Transformatiefonds Sociaal Domein Jeugd

In de Decemercirculaire 2018 is aan Utrecht West voor het regionale Transformatieprogramma Jeugd een totaalbedrag van € 1.314.000 toegekend. Dit zal worden besteed aan de ambitie dat minder jeugdigen uit huis worden geplaatst en met minder verschillende instanties te maken krijgen. Het Transformatieprogramma Jeugd voor Utrecht West bestaat uit zes projecten, die gebaseerd zijn op de visie van de gezamenlijke Utrechtse regio's ('Koers transformatie Essentiele functies') en op landelijk en eigen onderzoek ('van Bos naar Buurt'). De transformatieprogramma past binnen de vastgestelde visie en uitgangspunten Sociaal Domein en de transformatieopgaven. De gemeente Stichtse Vecht is voor dit regionale project aangewezen als ontvangende gemeente.

Zoals in het voorstel van de Decemercirculaire 2018 is beschreven is vanuit het ministerie van VWS vernomen dat de bijdrage voor de gemeente Weesp ten onrechte in de toekenning van de jeugdzorgregio Utrecht West is meegenomen. Op basis van de afspraken met het ministerie verwachten wij dat wij voor 2018 en 2019 € 438.000 per jaar ontvangen en dat de laatste tranche van 2020 dan daalt naar € 400.384. Wij stemmen de hiervoor bestemde budgetten af op de beschikbare middelen.

Kanttekeningen en risico's

Risico bijstelling maatstaven 2019

Om de integratie van de decentralisatie-uitkeringen in de algemene uitkering mogelijk te maken heeft het Rijk vanaf 2019 diverse nieuwe verdeelmaatstaven geïntroduceerd. Voor diverse van deze nieuwe maatstaven beschikken de gemeenten niet zelf over de laatste ramingen van de eenheden die behoren bij deze maatstaven. Daarom gebruiken veel gemeenten de ramingen van de eenheden die door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn gebruikt bij de integratie. De ramingen van BZK zijn echter gebaseerd op gegevens uit het verleden. Voor de raming van het meerjarige verloop van deze eenheden werden de op landelijk niveau geldende groeipercentages gehanteerd voor de individuele gemeente.

De eenheden 2019 van de nieuwe verdeelmaatstaven zullen pas in de loop van 2019 beschikbaar komen. Op basis van deze eenheden zullen wij bezien of de landelijk gehanteerde groeipercentages voor 2020 en volgende jaren ook voor Stichtse Vecht een adequaat planning zijn. Het Rijk verwacht een actualisatie van de eenheden bij de Septemercirculaire 2019 te kunnen doorvoeren. In het voorstel van de Septemercirculaire 2019 zullen wij u hierover nader informeren.

Raming plafond BTW-Compensatiefonds

Vanaf de Meicirculaire 2018 raamt het Rijk het BCF-plafond voor de jaren na 2018 niet meer in de Meicirculaire maar in de Septemercirculaire. De definitieve afrekening van deze mutatie in 2019 vindt dan plaats in de Meicirculaire 2020. Hierdoor daalde bij de Meicirculaire 2018 onze algemene uitkering over 2019 met ongeveer € 1,4 miljoen. Om toch een evenwichtig financieel meerjarenbeleid te voeren namen wij in de Programmabegroting 2019 een raming op voor de ruimte onder het BCF-plafond die nog niet was opgenomen in Meicirculaire. Op basis van de Septemercirculaire 2018 raamden wij de ruimte van het BCF-plafond in 2019 op ongeveer € 875.000. De meerjarenramingen

waren gebaseerd op de informatie die opgenomen was in de circulaires. Deze werkwijze was op dat moment landelijk besproken tussen Rijk, VNG en de provinciale toezichthouders. De uitkomst hiervan is dat het aan de gemeenten wordt overgelaten om een verantwoord financieel beleid te voeren. Dit werd ook onderschreven door onze provinciale toezichthouder.

In de Meicirculaire 2019 is nu een afwijkend advies opgenomen. Het Rijk geeft het advies om de raming van de ruimte onder het BCF-plafond meerjarig constant te houden. In de Gemeentefondscirculaires zal over het meerjarige verloop van de ruimte onder het BCF-plafond geen informatie meer opgenomen worden.

Op dit moment is het nog niet duidelijk hoe onze provinciale toezichthouder deze overgang zal beoordelen. Indien onze provinciale toezichthouder een constante raming van de ruimte onder het BCF-plafond verlangt zal dit voor Stichtse Vecht aanzienlijke financiële consequenties hebben. In 2022 is een raming van de ruimte onder het BCF-plafond opgenomen van € 1,95 mln. Indien deze zou moeten worden geraamd op het niveau van 2019 (€ 0,875 mln.) dan resulteert dit in een nadeel van € 1,075 mln. in 2022.

Interbestuurlijk Programma (IBP)

Van de in de Maartcirculaire 2018 aangekondigde start van het IBP is tot op heden tussen het Rijk en de gemeenten nog weinig geëffectueerd. De verdere besluitvorming voor het IBP tussen Rijk en de diverse overheidslagen moet nog plaatsvinden. Wij verwachten de verwerking van deze besluiten in de Septembercirculaire 2019. In de meerjarenbegroting is geen afzonderlijke raming voor het IBP opgenomen. Indien gemeentelijke bijdragen nodig zijn dan zal dit vanuit de bestaande budgetten beschikbaar moeten worden gesteld. Pas in 2019 zal het Rijk mogelijk komen met oplossingen voor de tijdens de Algemene ledenvergadering van 27 juni 2018 aangenomen moties voor met name de financiën van het Sociaal Domein en het Interbestuurlijk Programma.

Herijking Gemeentefonds

Het Rijk onderzoekt een herijking van het Gemeentefonds. Het streven is om vanaf uitkeringsjaar 2021 de herijking in te laten gaan. De uitkomsten van de onlangs gestarte onderzoeken worden in januari 2020 verwacht. Wij zullen de ontwikkelingen blijven volgen en u bij de Gemeentefondscirculaires informeren over de bekende voortgang van de herijking voor onze gemeente.

11 juni 2019

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris

Burgemeester